Lietas Nr. C33447611
Lietas arhīva Nr. CA-0666-17/8

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Sarmīte Vamža
tiesnese Ineta Ozola
tiesnesis Uldis Danga
ar tiesas sēžu sekretāri Olgu Ozolu
piedaloties zvērinātai advokātei Baibai Didrihsonei

2017.gada 10.maijā atklātā tiesas sēdē, Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izskatīja civillietu SIA "Dzīvoklis S" prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2013.gada 21.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

Prasītāja SIA "Dzīvoklis S" cēla tiesā prasību, vēlāk to papildinot, pret atbildētāju /pers. A/, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1652.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 10.panta trešo, ceturto, piekto daļu, Dzīvokļa īpašuma likuma 10., 13.pantu, lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai parādu 3086,68 Ls un tiesāšanās izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētāja ir dzīvokļa īpašuma /adrese/, īpašniece. Dzīvojamās mājas /adrese A/, pārvaldīšana un apsaimniekošana saskaņā ar dzīvokļu īpašnieku noslēgto pilnvarojuma līgumu nodota prasītājai.

Atbildētāja nav izpildījusi savu pienākumu segt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus un norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem.

Ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 21.februāra spriedumu prasība apmierināta daļēji. No atbildētājas par labu prasītājai piedzīts pamatparāds līdz 2012.gada 31.martam 1792,29 Ls un pamatparāds no 2012.gada aprīļa līdz 2012.gada 31.oktobrim 257,45 Ls apmērā, kā arī valsts nodeva 158,53 Ls, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 Ls un ar lietas vešanu saistītie izdevumi 127,05 Ls, pavisam kopā 2338,62 Ls. Prasītājas prasība daļā par līgumsoda 488,82 Ls piedziņu noraidīta. Tiesvedība prasības daļā par līgumsoda piedziņu no 2012.gada maija līdz 2012.gada oktobrim 719,86 Ls apmērā izbeigta, jo prasītāja no prasības šajā daļā atteicās. No atbildētājas par labu valstij piedzīta nesamaksātā valsts nodeva 17,71 Ls un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,13 Ls. No prasītājas par labu valstij piedzīta nesamaksātā valsts nodevas daļa 25,93 Ls.

Pirmās instances tiesa secināja, ka ar lietas materiāliem pievienoto Zemesgrāmatas apliecības kopiju ir pierādīts, ka atbildētāja ar 2000.gada 30.novembra pirkuma līgumu ieguvusi īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese/. Pamatojoties uz Rīgas rajona tiesas 2012.gada 5.novembra lēmumu atbildētājai ir izbeigušās īpašuma tiesības uz minēto dzīvokli.

Tiesa konstatēja, ka atbilstoši 2006.gada 8.maija daudzdzīvokļu mājas kopīpašumā esošās daļas pilnvarojuma līgumam pārvaldīšanai un apsaimniekošanai dzīvojamās mājas /adrese A/, pārvaldīšanu un apsaimniekošanu dzīvokļu īpašnieki ir uzdevuši prasītājai. Atbildētāja minēto līgumu nav apstrīdējusi, kā arī līgums nav atcelts vai atzīts par spēkā neesošu. Līdz ar to tiesa secināja, ka prasītāja bija tiesīga prasībā norādītajā laika periodā veikt prasītājas nekustamā īpašuma apsaimniekošanu un nodrošināšanu ar komunālajiem pakalpojumiem.

Atsaucoties uz likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 12.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta 1., 2., 3.punktu, 13.panta pirmo un otro daļu, pirmās instances tiesa atzina, ka atbildētājai kā dzīvokļa īpašniecei ir saistošs likumā "Par dzīvokļu īpašumu" un Dzīvokļa īpašuma likumā noteiktais pienākums norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem nekustamajā īpašumā /adrese/., savukārt prasītājai ir tiesības prasīt no atbildētājas apsaimniekošanas maksu un maksu par sniegtajiem pakalpojumiem. Tas, ka atbildētāja nav noslēgusi ar prasītāju līgumu par apsaimniekošanu un komunālo pakalpojumu sniegšanu, tiesas ieskatā, neatbrīvo atbildētāju no maksājumu veikšanas, jo šis pienākums izriet no likuma.

Savukārt tas, ka atbildētājai ir izbeigušās īpašuma tiesības uz dzīvokli /adrese/neliedz prasītājai prasīt parāda samaksu par iepriekšējo laika periodu līdz īpašuma tiesību izbeigšanās brīdim.

Tiesa atzina, ka ar lietas materiāliem pievienotajiem rēķiniem un izziņu par apsaimniekošanas maksas, komunālo un citu pakalpojumu aprēķiniem un maksājumiem no 2009.gada 1.marta līdz 2012.gada 31.oktobrim ir pierādīts, ka 2012.gada 31.oktobrī atbildētājas pamatparāda summa sastāda 2049,74 Ls.

Tiesa atzina, ka prasītāja ir pierādījusi, ka atbildētāja ir pieļāvusi apsaimniekošanas un komunālo maksājumu kavējumu, sakrājot parādu 2049,74 Ls apmērā.

Atbildētāja nav apstrīdējusi faktu, ka komunālos pakalpojumus ir saņēmusi un to, ka tika veikta apsaimniekošana, kā arī nevienu faktu par rēķinos norādītajiem maksājumu apmēriem vai pamatotību. Atbildētāja nav apstrīdējusi arī nevienu no maksājumu rēķinos norādītajām summām.

Ievērojot minēto, kā arī apstākli, ka ar 2012.gada 17.aprīļa spriedumu atbildētājai ir pasludināts maksātnespējas process, tiesa atzina, ka par laika periodu līdz maksātnespējas procesa pasludināšanai piedzenams parāds 1792,29 Ls, bet par laika periodu pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas – 257,45 Ls apmērā.

Attiecībā par prasītājas lūgumu piedzīt līgumsodu 488,82 Ls, tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1716., 1717.pantu, atzina, ka lietā nav gūti pierādījumi, ka prasītāja ar atbildētāju būtu vienojušās par līgumsoda maksājumiem. Tāpat līgumsoda maksājums neizriet arī no likuma, jo ne likums "Par dzīvokļa īpašumu", kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim, ne Dzīvokļa īpašuma likums nenosaka dzīvokļa īpašniekam pienākumu maksāt līgumsodu. Līdz ar to tiesa atzina prasību daļā par līgumsoda 488,82 Ls piedziņu par nepamatotu un noraidāmu.

Par tiesas spriedumu atbildētāja iesniedza apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā.

Atbildētāja uzskata, ka tiesa ir nepareizi piemērojusi materiālās un procesuālās tiesību normas, tās nepareizi attiecinot uz tiesas konstatētajiem apstākļiem, tādēļ vairāki tiesas secinājumi ir nepamatoti un spriedums ir kļūdains.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka atbildētājai 2012.gada 17.aprīlī pasludināts fiziskās personas maksātnespējas process. Līdz ar to, pirmās instances

tiesa nav ņēmusi vērā, ka pušu strīdā piemērojamas Maksātnespējas likuma normas.

Atsaucoties uz Maksātnespējas likuma 5.pantu, atbildētāja norāda, ka likumdevējs Maksātnespējas likumā paredzējis īpašu kārtību attiecībā uz kreditoru prasījumu tiesību realizēšanu un prasījuma tiesību noilgumu.

Ievērojot Maksātnespējas likuma 73.pantā un 128.panta pirmajā daļā noteikto, atbildētāja uzskata, ka pirmās instances tiesai, taisot spriedumu, nebija pamata apmierināt prasītājas prasību pret atbildētāju, jo minētās tiesību normas paredz speciālu kārtību, kādā piesakāmi kreditoru prasījumi fiziskās personas maksātnespējas procesā. Savukārt pirmās instances tiesa nav pārbaudījusi apstākli, vai prasītāja atbildētājas maksātnespējas procesa ietvaros ir iesniegusi kreditora prasījumu par prasības pieteikumā norādītā prasījuma iekļaušanu kreditoru reģistrā Maksātnespējas likuma 73.pantā noteiktajā termiņā. Secinot, ka kreditora prasījums nav iesniegts Maksātnespējas likuma 73.pantā noteiktajā termiņā, jāsecina, ka prasītājas prasījumam pret atbildētāju ir iestājies noilgums.

Kreditoram nepiesakoties ar kreditoru prasījumu, bet piedzenot parādu ārpus maksātnespējas procesa, tiek nodarīts kaitējums tiem kreditoriem, kas ir pieteikuši savu kreditoru prasījumus.

Pirmās instances tiesa nav piemērojusi Maksātnespējas likuma 73.panta otro daļu, pēc kuras pareizas piemērošanas būtu jāsecina, ka prasītāja vairs nav atzīstama par atbildētājas kreditoru un prasītājas prasījuma tiesības pret atbildētāju ir zudušas, līdz ar ko prasītājas prasība ir noraidāma.

Atbildētāja uzskata, ka pirmās instances tiesas nepareizā interpretācija konkrētajā lietā rada situāciju, kurā kreditors, kurš nepiesaka savu prasījumu pret atbildētāju maksātnespējas procesā, tiek nostādīts labākā situācijā, nekā tas, kurš piesaka prasījumu. Proti, saistību dzēšanas plānā tiek ietverti to kreditoru prasījumi, kuri ir pieteikušies Maksātnespējas likuma 73.pantā norādītajā sešu mēnešu termiņā, un pēc maksātnespējas plāna izpildes tajā ietvertās atlikušās saistības vēlāk tiek dzēstas.

Atbildētājas ieskatā, likumdevēja mērķis saistību dzēšanas gadījumā neesot bijis atstāt parādniekam saistības pret kreditoriem, kuri nav pieteikuši savus prasījumus maksātnespējas procesa ietvaros.

Prasītāja paskaidrojumus par apelācijas sūdzību nav iesniegusi.

Izskatījusi lietu sakarā ar atbildētājas apelācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2013.gada 14.oktobra spriedumu prasību apmierinājusi un piedzinusi no atbildētājas par labu prasītājai pamatparādu 1878 Ls un tiesāšanās izdevumus 349,38 Ls, pavisam kopā 2227,38 Ls.

Ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 27.oktobra spriedumu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 14.oktobra spriedums atcelts un lieta nodota jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzēja prasību neatzina, uzturēja apelācijas sūdzību. Sniedza paskaidrojumus atbilstoši apelācijas sūdzībā norādītajiem argumentiem.

Prasītājas pārstāvis /pers. I/ tiesas sēdē prasību uzturēja, lūdza apmierināt. Apelācijas sūdzību neatzina, lūdza noraidīt. Sniedza paskaidrojumus atbilstoši prasības pieteikumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

Noklausoties atbildētājas un prasītājas pārstāvja paskaidrojumus, pārbaudot un novērtējot lietas materiālus kopumā, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība noraidāma.

No lietas materiāliem redzams, ka ar Rīgas rajona tiesas 2012.gada 17.aprīļa spriedumu pasludināts fiziskās personas /pers. A/ maksātnespējas process.

Lietā konstatēts, ka prasītāja savu kreditora prasījumu Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā un termiņā nav iesniegusi.

Ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 25.marta lēmumu apstiprināta fiziskās personas /pers. A/ bankrota procedūras pabeigšana, apstiprināts saistību dzēšanas plāns un pasludināta fiziskās personas /pers. A/ saistību dzēšanas procedūra.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 141.panta pirmo daļu kreditoru prasījumi pret parādnieku iesniedzami administratoram šā likuma XIII nodaļā noteiktajā kārtībā. Ja kreditors nokavējis šā likuma 73.panta pirmajā daļā minēto prasījumu iesniegšanas termiņu, viņš savu prasījumu pret parādnieku var iesniegt termiņā, kas nav ilgāks par sešiem mēnešiem, skaitot no dienas, kad maksātnespējas reģistrā izdarīts ieraksts par parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanu, bet ne vēlāk kā līdz dienai, kad šajā likumā noteiktajā kārtībā sastādīts galīgais bankrota procedūras izmaksu saraksts.

Savukārt Maksātnespējas likuma 134.panta trešā daļa noteic, ka parādnieka saistības, kuru izpildes termiņš iestājas pēc fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas, uzskatāmas par tādām, kurām izpildes termiņš ir iestājies maksātnespējas procesa pasludināšanas dienā.

Lietā noskaidrots, ka prasītāja kreditora prasījumu Maksātnespējas likuma 73.pantā noteiktajā kārtībā un termiņā nav iesniegusi.

Lai nodrošinātu pastāvīgu informāciju par personām, kurām ierosinātas lietas par maksātnespēju, kā arī atspoguļotu maksātnespējas procesa stadiju un norisi, šādi padarot maksātnespējas procesu pārskatāmāku, atklātāku un pieejamāku, tika izveidots Maksātnespējas reģistrs.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma 12.pantam maksātnespējas reģistrs ir visiem pieejams bez maksas, un tā ierakstiem ir publiska ticamība. Proti, likumdevējs noteicis, ka šāda publiskošana ir pietiekama, lai atzītu, ka attiecīgā informācija ir paziņota adresātam, tādējādi visiem kreditoriem ir nodrošināta iespēja sekot sava parādnieka tiesiskā statusa izmaiņām, pārliecinoties par to Maksātnespējas reģistrā.

Ieskatoties publiski pieejamā Maksātnespējas reģistrā, konstatējams, ka atbildētājai 2012.gada 17.aprīlī pasludināts maksātnespējas process, kreditoru pieteikšanās termiņš viens mēnesis.

Līdz ar to prasītājai, īstenojot savas kreditora tiesības, bija iespējams noskaidrot, ka parādniecei ir mainījies tiesiskais statuss.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 5.panta sestajai daļai, piemērojot tiesību normas tiesa ņem vērā judikatūru.

Jautājumā par kreditora prasījuma iesniegšanas kārtību pret maksātnespējīgu parādnieku un tās neievērošanas sekām izveidojusies judikatūra.

Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 8.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKC-117 un 2016.gada 31.marta spriedumā lietā Nr.SKC-3 atzīts, ka strīdos par kreditora prasījumiem pret maksātnespējīgu parādnieku piemērojamas Maksātnespējas likuma normas, kas noteic speciālu kārtību, kādā piesakāmi kreditoru prasījumi un kuru neievērojot kreditoram jārēķinās ar nelabvēlīgām sekām – noilguma iestāšanos.

Apstāklis, ka kreditors pirms parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanas cēlis prasību tiesā, neatbrīvo kreditoru no prasījuma pieteikšanas administratoram, jo likumdevējs nav paredzējis atšķirīgu regulējumu kreditoru prasījumu iesniegšanas kārtībai tiem kreditoriem, kuri cēluši prasību tiesā.

Minētais izriet no Maksātnespējas likuma 6.panta 2.punktā noteiktā maksātnespējas procesa vispārīgā principa – kreditoru vienlīdzības principa, atbilstoši kuram kreditoriem tiek dotas vienādas iespējas piedalīties procesā un saņemt savu prasījumu apmierinājumu saskaņā ar saistībām, kuras tie nodibinājuši ar parādnieku pirms procesa uzsākšanas.

Turklāt ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.09.2014. likumu, Maksātnespējas likuma 141.pants papildināts ar (1^1) daļu, kas noteic: "Pēc šā likuma 73.panta otrajā daļā minētā kreditoru prasījumu iesniegšanas termiņa iestājas noilgums, līdz ar to kreditors zaudē kreditora statusu un savas prasījuma tiesības pret parādnieku gan fiziskās personas maksātnespējas procesa ietvaros, gan pēc tam, kad parādnieks ir atbrīvots no saistībām šā likuma 164.pantā pirmajā daļā minētajā gadījumā."

Ņemot vērā, ka prasītāja kreditoru prasījumu Maksātnespējas likuma 73.pantā noteiktajā kārtībā un termiņā nav iesniegusi, iestājušās šā panta

otrajā daļā noteiktās sekas – prasītāja zaudējusi kreditora statusu un savas prasījuma tiesības pret parādnieci /pers. A/.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka par laika periodu līdz maksātnespējas procesa pasludināšanai piedzenams parāds 1792,29 Ls, bet par laika periodu pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas 257,45 Ls apmērā, taču tiesa nav ņēmusi vērā, ka pušu strīdā piemērojamas Maksātnespējas likuma normas.

Civilprocesa likuma 42.panta otrā daļa noteic, ja prasību noraida, atstāj bez izskatīšanas vai ja prasītājs atsakās no prasības, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

Ņemot vērā, ka prasība noraidīta un lietas izskatīšanas gaitā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 28,03 *euro* apmērā, bet prasītāja lietā samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro* apmērā, tad atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam no prasītājas Tiesu administrācijas labā piespriežami iepriekš nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 23,33 *euro* apmērā.

Tiesas sēdē atbildētājas juridiskās palīdzības sniedzēja zvērināta advokāte Baiba Didrihsone iesniedza paziņojumu par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu civillietās, administratīvajās lietās un pārrobežu strīdu lietās, kurā norādīts, ka ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu saistītie atlīdzināmie izdevumi ir 18,15 *euro*.

Civilprocesa likuma 44.[1]pants regulē izdevumus par valsts nodrošināto juridisko palīdzību un to atlīdzināšanu valstij. Savukārt Civilprocesa likuma pārejas noteikumu 112.punkts noteic, ka šā likuma 33.panta trešās daļas 4.punktu un 44.[1] pantu piemēro lietām, kas ierosinātas pēc 2016.gada 1.marta.

No lietas materiāliem redzams, ka izskatāmā lieta ierosināta 2011.gada 27.septembrī.

Ņemot vērā minēto, no prasītājas par labu valstij izdevumi par valsts nodrošināto juridisko palīdzību nav piedzenami.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu prasītājai nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432.- 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

SIA "Dzīvoklis S" prasību pret /pers. A/ par parāda piedziņu noraidīt.

Piedzīt no SIA "Dzīvoklis S", reģistrācijas Nr.40003810953, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 23,33 *euro* (divdesmit trīs euro un 33 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa valstij veicama kontā:

Saņēmējs: Tiesu administrācija / Konta Nr.LV51TREL2190458019000

NMR 90001672316 / Saņēmēja banka: Valsts kase / Kods TRELLV22

Noteikt SIA "Dzīvoklis S" termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Pēc valsts ienākumos piedzenamo tiesas izdevumu samaksas, samaksu apliecinošs dokuments nekavējoties iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā Augstākās tiesas Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese /paraksts/ S.Vamža

Tiesnese /paraksts/ I.Ozola

Tiesnesis /paraksts/ U.Danga